ECLI:LV:AT:2025:1113.A420204821.24.L

Lieta Nr. A420204821, SKA-823/2025

Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**

**RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**

Rīgā 2025.gada 13.novembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas akciju sabiedrības „Zemju pārvalde” kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 27.jūnija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2021.gada 7.maija lēmuma Nr. 13-pk atcelšanu daļā par soda naudas piemērošanu pieteicējai.

Apgabaltiesa spriedumā atzinusi, ka ar pārsūdzēto lēmumu piemērotā soda nauda ir samērīga un tiesiska.

[2] Senatoru kolēģija konstatē, ka līdzīgs jautājums jau ir risināts Senāta 2025.gada 23.oktobra rīcības sēdes lēmumā lietā Nr. SKA-822/2025, ECLI:LV:AT:2025:1023.A420202821.30.L. Līdz ar to senatoru kolēģija šajā lēmumā *mutatis mutandis* (mainot, ja nepieciešams) izmantos arī minētajā lēmumā ietvertās atziņas.

[3] Pieteicēja iebilst, ka esot pārkāptas pieteicējas tiesības uz lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, jo lieta apgabaltiesā izskatīta atkārtoti, bet šādā gadījumā lietas izskatīšana rakstveida procesā neesot savienojama ar administratīvā procesa pamatprincipiem. Proti, jauna lietas izskatīšanas cikla gadījumā no jauna arī jānodrošina tiesības uz mutvārdu procesu. Apgabaltiesa, nenodrošinot lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, esot pārkāpusi Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92.panta pirmo teikumu, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.pantu, Administratīvā procesa likuma 112.$^{1}$panta pirmo daļu un 304.panta pirmo daļu.

Senatoru kolēģija atzīst, ka minētais arguments nav pamatots.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa lietu izskata rakstveida procesā, bet, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, tiesa var noteikt lietas izskatīšanu arī mutvārdu procesā. Tāpēc tas vien, ka tiesa lietu izskatījusi rakstveida procesā, nenozīmē, ka tiesa ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu. Nevar piekrist arī pieteicējas iebildumam, ka apgabaltiesai lieta bija jāskata mutvārdu procesā tikai tāpēc, ka lieta atkārtoti skatīta apelācijas instancē. Pieteicēja nav norādījusi, ka konkrētajā gadījumā lietas izskatīšana rakstveida procesā būtu ietekmējusi procesa kvalitāti. Arī no Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakses, uz kuru atsaukusies pieteicēja (*1994.gada 23.februāra spriedums lietā „Fredins (Fredin) pret Zviediju”, iesnieguma Nr.18928/91, un 2002.gada 5.septembra lēmums lietā „Speila (Speil) pret Austriju”, iesnieguma Nr. 42057/98*), neizriet pieteicējas norādītie secinājumi, jo abās lietās Eiropas Cilvēktiesības tiesa savus secinājumus izdarījusi kontekstā ar apstākli, ka lieta tika skatīta vienā – kā pirmajā un vienīgajā – tiesu instancē. Turklāt otrajā gadījumā Eiropas Cilvēktiesību tiesa apgalvojumu par pārkāpumu atzina par nepamatotu, jo Austrijas tiesu instancei nebija jāskata faktu jautājumi, bet gan tikai tiesību jautājumi, kuri turklāt nav bijuši sarežģīti.

Tādējādi nav konstatējams pieteicējas minēto tiesību normu pārkāpums.

[4] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa neesot pienācīgi izvērtējusi, vai piemērotā soda nauda ir samērīga, jo spriedumā esot konstatēts tikai Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.$^2$panta otrās daļas 1.punktā paredzētais atbildību pastiprinošais apstāklis un tas, ka nepastāv 3.punktā minētais mīkstinošais apstāklis. Pieteicēja argumentē, ka sods esot nosakāms, nevis selektīvi vērtējot atsevišķus šajā likuma normā uzskaitītos apstākļus un nosacījumus, bet gan vērtējot tos visus kopā, un sods, kas atbilst vai ir tuvs ar likumu pieļaujamajai maksimālajai robežai, ir piemērojams tikai gadījumos, kad tiek konstatēti visi šajā likuma normā uzskaitītie nelabvēlīgie nosacījumi un apstākļi.

Senatoru kolēģija atzīst, ka kontekstā ar konkrētās lietas apstākļiem šis pieteicējas arguments nav skaidrs. Proti, no pieteicējas argumenta struktūras saprotams, ka piemērotās soda naudas nesamērīgumu pieteicēja saista tieši ar to, ka tā atbilst vai ir tuvu maksimālajai soda naudas robežai. Piemērotajā tiesību normā (*Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.$^2$panta pirmajā daļā*) paredzētā maksimālā soda naudas robeža ir 100 000 *euro*. Taču pieteicējai piemērotais sods – 30 000 *euro* – šo robežu nesasniedz un nav arī tuvs tai.

[5] Pieteicēja argumentē, ka tiesas norāde, ka Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma normas ir interpretējamas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 11.maija direktīvai Nr. 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (turpmāk – Negodīgas komercprakses direktīva), esot pretrunā Satversmes 1., 90. un 92.pantam un Eiropas Savienības Tiesas praksei. Tomēr tam nevar piekrist. Kā tas jau norādīts šajā lietā pieņemtajā Senāta spriedumā un kā to norāda arī pieteicēja kasācijas sūdzībā, Negodīgas komercprakses direktīva Latvijā ir transponēta ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likumu. Tādējādi tiesa ir pamatoti norādījusi, ka likuma normas jātulko kopsakarā ar direktīvas mērķi. Pieteicēja norāda, ka Negodīgas komercprakses direktīva esot pilnībā transponēta atbilstoši tās mērķim un jēgai, līdz ar to Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.$^2$panta pirmā daļa atspoguļojot gan Eiropas Savienības, gan arī nacionālā likumdevēja gribu, un tajā noteiktās sankcijas un to noteikšanas principi esot atzīstami par tādiem, kas atbilst Negodprātīgas komercprakses direktīvas preambulas 22.apsvērumam un 13.pantam. Senatoru kolēģija nesaskata, ka tiesa spriedumā būtu nonākusi pie pretēja secinājuma.

[6] Pieteicēja iebilst, ka apgabaltiesa neesot vērtējusi iemeslus, kāpēc pieteicēja Patērētāju tiesību aizsardzības centram nav iesniegusi informāciju par pēdējā gada finanšu neto apgrozījumu, lai gan šajā lietā pieņemtajā Senāta spriedumā esot norādīts, ka tiesai tas bija jādara. Proti, no tiesas sprieduma varot nonākt pie maldīga secinājuma, ka nav nozīmes tam, vai persona apzināti neizpilda pienākumus un nesniedz gada pārskatu, vai arī nav iestājies likumā noteiktais termiņš attiecīgā gada pārskata sagatavošanai un iesniegšanai nodokļu administrācijā. Pieteicēja arī norāda, ka Senāta spriedumā izteiktā atziņa, ka komercprakses īstenotājs, nesniedzot atbildi uz Patērētāju tiesību aizsardzības centra pieprasījumu un tādējādi slēpjot informāciju, nerīkojas godprātīgi, esot nelikumīga un absurda, jo likums neparedzot sniegt datus, kuru vēl nav.

Senatoru kolēģija konstatē, ka lietā piemērotā tiesību norma – Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.$^2$panta pirmā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī*) – paredz, ka maksimālā soda naudas robeža tiek noteikta, ņemot vērā komercprakses īstenotāja pēdējā finanšu gada neto apgrozījumu. Savukārt kasācijas sūdzībā pieteicēja argumentē, ka tiesa neesot novērtējusi iemeslus gada pārskata neiesniegšanai, proti, nav ņēmusi vērā termiņu, kurā gada pārskats jāiesniedz. Tomēr pieteicēja nav pamatojusi, kāpēc gada pārskata iesniegšanas termiņam ir izšķiroša nozīme situācijā, kad tiesību norma paredz vērtēt pieteicējas finanšu gada neto apgrozījumu un kad tiesa par būtisku apstākli ir atzinusi tieši to, ka pieteicēja nesniedza informāciju par finanšu gada neto apgrozījumu, nevis neiesniedza gada pārskatu. Ņemot vērā minēto, šie pieteicējas argumenti nerada šaubas par tiesas secinājumu pareizību.

Minēto iemeslu dēļ nav arī pamatots pieteicējas pārmetums par nelikumīgu Senāta sprieduma atziņu, jo Senāts savas atziņas izteicis kontekstā ar finanšu gada neto apgrozījumu, nevis gada pārskatiem.

[7] Kasācijas sūdzībā izteikts iebildums, ka tiesa nepamatoti neesot ņēmusi vērā 2023.gada 9.februārī pieņemtos grozījumus Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.$^2$pantā, ar kuru šī norma izteikta pieteicējai

labvēlīgākā redakcijā, paredzot uzlikt naudas sodu līdz 4 % no komercprakses īstenotāja gada apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējo 10 % vietā. Tiesa neesot vērtējusi, vai piemērotais sods 10 % apmērā no komercprakses īstenotāja gada apgrozījuma ir atzīstams par tādu, kura piemērošanai ir raksturīgi Krimināllikuma 5.pantā apkopotie principi, kas citstarp paredz, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ir atpakaļvērsts spēks.

Senatoru kolēģija uzsver, ka pieteicējai soda naudas apmērs noteikts, balstoties uz samērīguma apsvērumiem, nevis ņemot vērā pieteicējas gada neto apgrozījumu, jo pieteicēja nebija iesniegusi attiecīgo informāciju iestādei. Šādos apstākļos pieteicējai kasācijas sūdzībā bija jāpamato, kā pieteicējas minētie grozījumi likumā varēja ietekmēt pieteicējas tiesības un secīgi – sprieduma tiesiskumu. Šādu argumentu kasācijas sūdzībā nav.

[8] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzībā norādītie apsvērumi nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu, kā arī nevar radīt pamatu lietas ierosināšanai judikatūras veidošanas vajadzībām. Tas ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

**nolēma**

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar akciju sabiedrības „Zemju pārvalde” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 27.jūnija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senatore V. Kakste Senators J. Pleps